

A self-portrait by Hanna Hirsch Pauli, 1924. The painting depicts a woman with short, curly, light-colored hair, looking directly at the viewer with a serious expression. She is wearing a light blue, draped garment. Her hands are raised, with her fingers resting on her head and temples. The background is dark and textured, with some indistinct shapes on the right side. The overall style is expressive and somewhat abstract, with visible brushstrokes and a rich color palette.

HANNA HIRSCH PAULI

*Kunsten
at være*

FRI!

Til udskolingen

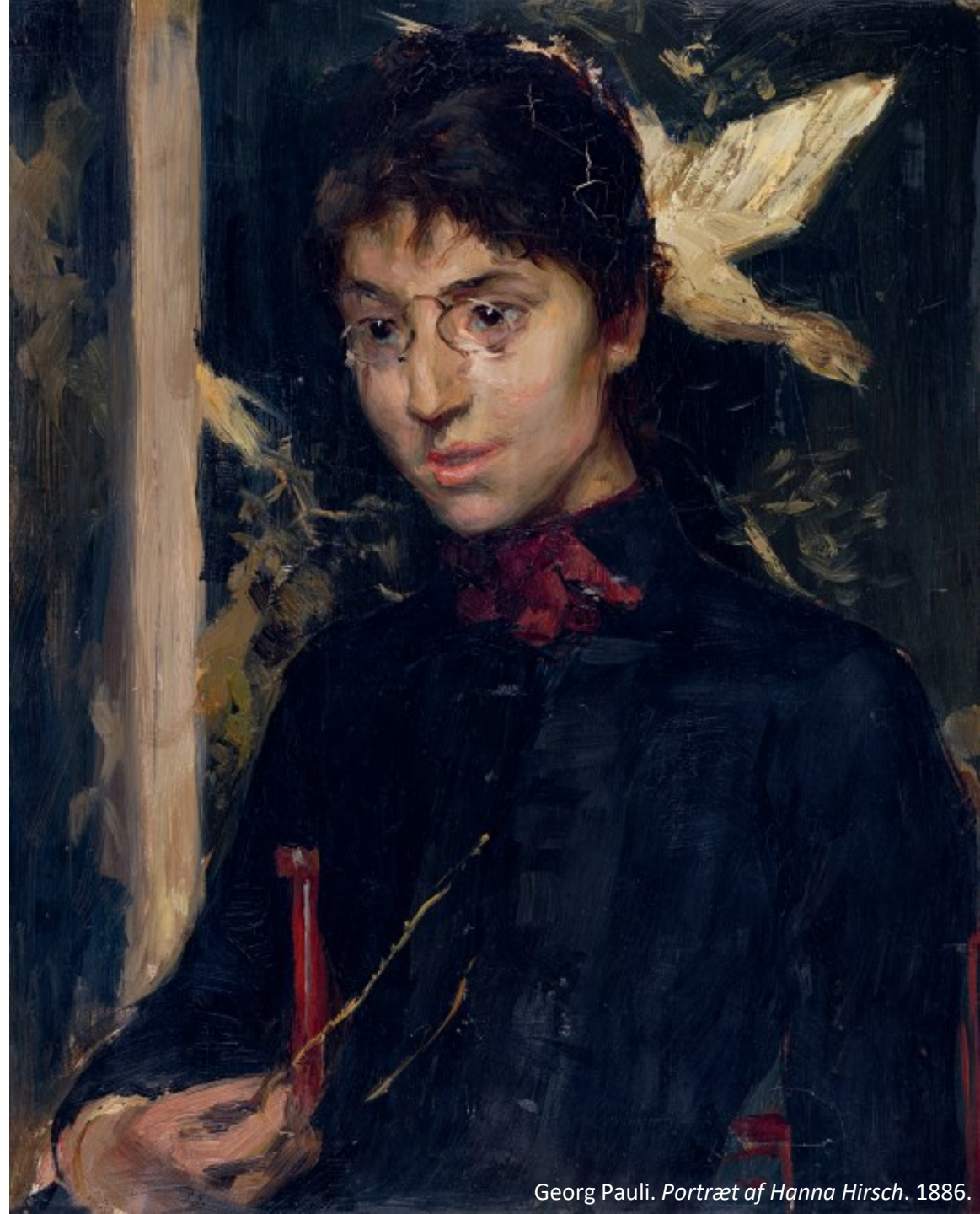
Om dette undervisningsmateriale

Dette undervisningsmateriale tager udgangspunkt i udstillingen **"Hanna Hirsch Pauli – Kunsten at være fri!"** på Den Hirschsprungske Samling.

Undervisningsmaterialet henvender sig til fagene dansk, historie og billedkunst valgfag for udskolingen (7.-10. klasse).

Denne del af materialet skal bruges **FØR BESØGET** og forbereder eleverne på, hvad de skal ind og opleve, samt stiller en delopgave der skal løses, når de er inde og se udstillingen. Til sidst er der lidt praktisk information og en gennemgang af museets ordensregler.

God fornøjelse!

Georg Pauli. Portræt af Hanna Hirsch. 1886.

INDHOLD

1. Hanna Hirsch (gift Pauli)
2. Kahoot: Det Moderne Gennembrud
3. Delopgaven
4. Vejen til kunsten
5. Et progressivt kunstnerpar
1. Georgs brev
2. Nordisk mytologi og sagaer
8. Netværk og venskabsbilleder
9. I familien
10. Moderskab
11. Blikke i spejlet
12. Værd at vide
13. Ordensregler

"Lad mig aldrig mærke noget bånd - for kun med frihed kan jeg trives sammen med nogen."

- Hanna Hirsch Pauli, Paris 1887.

1.

Hanna Hirsch,

gift Paull.

Hanna Hirsch blev født d. 13.
januar 1864.

Hun var datter af far Abraham
Hirsch, som ejede en bog- og
musikbutik i Stockholm, og mor
Pauline Hirsch.

Hanna Hirsch havde fem søskende.
Hun var tættest med sin storesøster
Betty, som var to år ældre.

Familien boede på Stora Nygatan 12 i
den gamle del af Stockholm.

Hanna Hirsch var af jødisk ophav.
Hendes oldefar, David Hirsch, var
kommet fra Mechlenburg til Sverige i
1792.

Som tolvårig begyndte Hanna at
studere på August Malmströms
kunstskole.

I 1881 var Hanna endelig klar til at
starte på Det Kongelige Kunstakademi
i Sverige.

Hun er en af de mest betydningsfulde
nordiske kunstnere fra perioden
omkring Det Moderne Gennembrud.

[SPIL KAHOOT](#)

2. Kahoot – Det Moderne Gennembrud

Hanna Hirsch Pauli er en kunstner, som tilhører den periode i kunsthistorien, vi i Danmark kalder *Det Moderne Gennembrud*.

Spil denne Kahoot, og se hvor meget I ved/kan huske om *Det Moderne Gennembrud*.

3. DELOPGAVEN

Når I besøger **Den Hirschsprungske Samling** skal I, enten individuelt eller i grupper, vælge **to værker fra hvert sit tema** i udstillingen. **Husk at tage gode fotos** af de værker du/I vælger at ville arbejde med, og tag eventuelt noter, ift. hvilket tema værket tilhører i udstillingen.

På de næste slides kan I læse lidt om de forskellige temaer i udstillingen.

4.

VEJEN TIL KUNSTEN

FRA
STOCKHOLM
TIL PARIS

Vi er stolte af
vores
kunstneriske
datter!

Gennem sin opvækst mødte Hanna Hirsch Pauli stor opbakning til at gå kunstens vej. Allerede som 12-årig begyndte hun på en privat kunstskele i Stockholm. Fire år efter i 1880 blev hun optaget på kvindernes afdeling på det svenske kunstakademi.

Ukendt fotograf. Abraham og Pauline Hirsch. 1848.

Klassediskussion: Hvad tror I, det var ved Paris, som gjorde, at mange kunstnere - ikke mindst kvindelige kunstnere - søgte dertil for at få inspiration og undervisning?

Hanna Hirsch Pauli opfattede undervisningen på kunstakademiet som gammeldags. Hun savnede større kunstnerisk frihed. Derfor rejste hun i 1885 til tidens kunstmetropol, Paris. Her boede hun frem til 1887. Hun studerede på den private kunstskele Académie Colarossi og dannede stærke venskaber med andre nordiske kvindelige kunstnere, heriblandt finske Venny Soldan.

(Detalje) Ukendt fotograf. Hanna Hirsch and Venny Soldan i atelieret på Rue Notre-Dame-des Champs i Paris, 1887

5. ET **PROGRESSIVT** KUNSTNERPAR

I Paris mødte Hanna Hirsch Pauli den svenske kunstnerkollega Georg Pauli. Han kom fra en adelig slægt og var søn af en velhavende fabrikant. I 1887 blev de gift og tog året efter på bryllups- og studierejse i Italien. De bosatte sig siden i Stockholm og fik tre børn.

Parret havde et usædvanligt lige forhold for deres tid. De arbejdede hele livet sammen som kunstnere og lærte meget af hinanden. Man kan se deres respekt for hinanden i de portrætter, de malede af hinanden.

Med tiden begyndte Hanna Hirsch Pauli at sælge godt af sin kunst. Hun havde også penge med hjemmefra, som gav hende økonomisk sikkerhed.

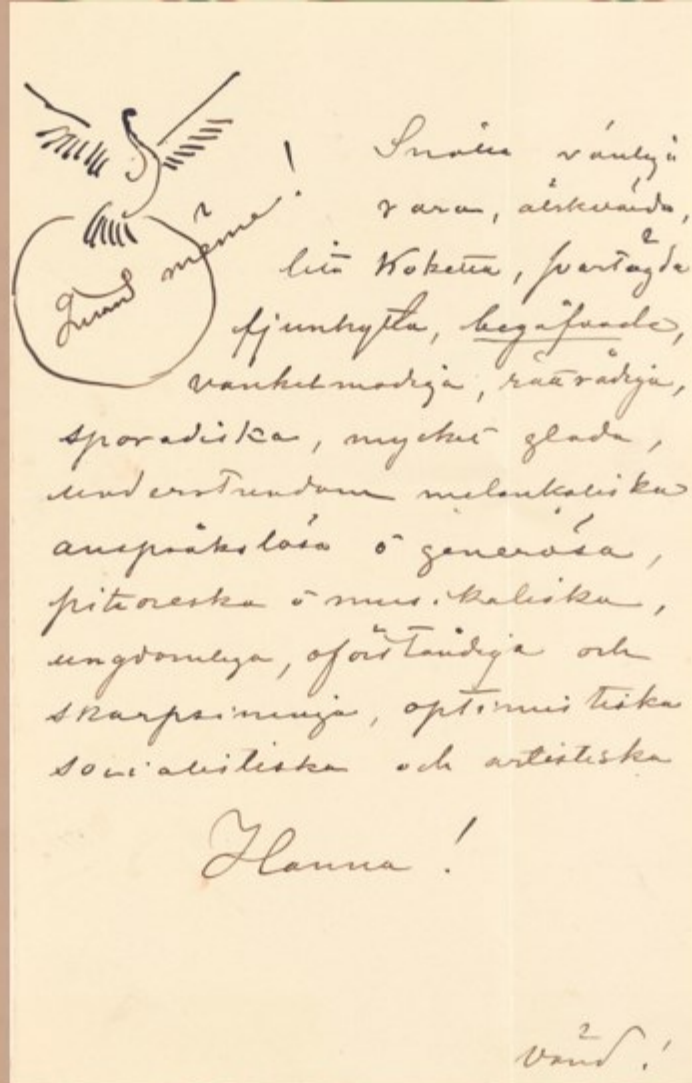
Mange andre kvindelige kunstnere dengang måtte stoppe med at lave kunst, når de fik familie. Men fordi Hanna giftede sig med en kunstner, der havde moderne tanker, kunne hun fortsætte sin karriere. På den måde lykkedes det hende både at have en familie og være aktiv som kunstner.

Klassediskussion: Hvad betyder det, at være ligeværdige for jer? Hvordan tror I, at de fleste parforhold så ud i 1800-tallet? Og hvordan ser det ud i det moderne parforhold?

6. GEORGS BREV

Georg Hirsch Pauli skrev denne beskrivelse af Hanna før deres formelle forlovelse i 1887.

Tal sammen i klassen om, hvad hans beskrivelse siger om deres forhold og hans syn på hende som menneske og kvinde.

Venlig, imødekommende, sød, dejlig,
let koket, mørkøjet, blød hud, talentfuld,
lunefuld, retskaffen, uforudsigelig, meget
munter, indimellem melankolsk, beskeden og
gavmild, malerisk og musikalsk,
ungdommelig, urimelig og kvik, optimistisk,
socialistisk og kunstneriske Hanna!

Hanna Hirsch Paulis kunst bevægede sig nye veje i 1890'erne. Ligesom mange andre af tidens yngre malere eksperimenterede hun med en ny symbolistisk kunst.

Symbolisme var en populær bevægelse i skandinavisk kunst og litteratur, der blandt andet trak på nordiske sagaer og mytologi.

At skabe stemninger i et maleri var vigtigere end at male et korrekt og realistisk billede af en person eller et sted.

7. NORDISK MYTOLOGI OG SAGAER

Klassediskussion: Hvorfor tror I, at kunstnerne i slutningen af 1800-tallet var tiltrukket af stemninger og symboler? Hvad kan fordelene ved at male på den måde være?

8.

Hanna Hirsch Pauli, *Venner*, 1900-1910.

NETVÆRK OG VENSKABSBILLEDER

"Hanna Pauli er (...) ikke bare en overfladisk betragter; ligesom en psykolog ved hun også, hvordan man får adgang til det, der ligger bagved."

Sådan skrev en journalist i 1923 om Hanna Hirsch Pauli og hendes portrætkunst. Og netop én ting optog hende livet igennem: mennesker. Selvom hun malede både landskaber og interiører, er det portrætter, der for alvor fylder i hendes kunst.

Hun malede portrætter på bestilling. Men oftest malede hun de mennesker, hun kendte allerbedst: familie og venner.

Klassediskussion: Hvad siger det om Hanna Hirsch Pauli, at hun malede dem hun holdt af og folk hun beundrede?

9.

I FAMILIEN

Klassediskussion: Hvorfor tror I, at Hanna havde så nært et forhold til sin familie? Tror I, det var normalt at være tæt med sin familie i 1800-tallet? Og hvad kunne det i så fald skyldes?

Gennem hele sin karriere malede Hanna Hirsch Pauli sine nærmeste. Hun voksede op i en velhavende jødisk familie i hjertet af Stockholm. Særligt moren, Pauline Hirsch (f. Meyerson), var en af hendes foretrukne modeller.

Ligesom Hanna Hirsch Pauli tilhørte Den Hirschsprungske Samlings stiftere, Pauline og Heinrich Hirschsprung, det jødiske borgerskab. På samme måde som hos familien Hirsch var familien Hirschsprungs hjem et socialt mødested for tidens intellektuelle og kreative sjæle.

10.

MODERSKAB

Hanna og Georg fik tre børn. Rollen som undersøgende kunstner, der observerer sine omgivelser, synes at gå hånd i hånd med rollen som opmærksom og omsorgsfuld mor. Men Hanna Hirsch Pauli malede aldrig sig selv som mor i sine billeder. Derimod indtager familiens barnepige eller hendes mand, Georg Pauli, rollerne som omsorgspersoner.

Hanna Hirsch Pauli reflekterede ofte over den svære rolle som mor og kunstner: "Skulle jeg frit følge min natur (...), ville jeg fokusere på mig selv, min kunst og på andre mennesker til sidst (...) – Men for en kvinde er dette upassende og endda usympatisk, det erkender jeg – men man er, som man er! At stoppe med at male hjælper ikke – for ens natur vil altid være den samme."

Klassediskussion: Hvad fortæller det os om Hanna Hirsch Pauli, når hun skriver sådan om at være mor. Hvordan tror I moderskabet var anderledes i 1800-tallet, end det er nu?

I et brev skrevet i Rom som 60-årig skriver hun om livet og tiden, der gradvist svinder:

"Det er frygteligt, at man skal blive gammel, når livet er så skønt, og man stadig har så meget at gøre – ja, for trods alle sorgerne og skuffelserne elsker jeg at leve."

11. BLIKKE I SPEJLET

Hanna Hirsch Pauli malede størstedelen af sine selvportrætter sent i livet. Efter søsteren Bettys død i 1922 måtte hun undvære en af sine yndlingsmodeller. I stedet vendte hun blikket mod sig selv. I en serie intime selvportrætter gik hun helt tæt på sig selv og dokumenterede sin egen aldring.

Sidst i livet oplevede Hanna Hirsch Pauli også 1930'ernes voksende bekymring for nazismens fremgang i Europa. Få uger efter Adolf Hitler havde taget magten i Tyskland, skrev Hanna Hirsch Pauli i et brev: "Det er som om, vi glider tilbage ned ad en bakke – ned til den mørke middelalder."

Klassediskussion: Hvad fortæller det jer om Hanna Hirsch Pauli, og den måde hun ser på livet, når I læser hvad hun skrev om at blive ældre i sit brev fra Rom? Hvilke skuffelser og sorger tror I, at hun som jødisk kvinde i 18-1900-tallet har oplevet?

12. VÆRD AT VIDE

Den Hirschsprungske Samling

Adresse: Stockholmsgade 20, 2100 København

Ved ankomst:

Læreren melder sin ankomst ved hovedindgangen. I går samlet mod gavldøren. En vært vil lukke jer ind. I mødes med omviseren i garderoben.

Læg venligst eventuelle tasker i de store skabe til højre i garderoben.

I kommer ind her

Tak fordi I kører god
stil!

Vi glæder os til at se
jer!

13. ORDENSREGLER

Vi ønsker, at alle får en så god oplevelse som muligt, og derfor er det vigtigt, at følgende ordensregler overholdes:

- ♥ Vær stille og vær opmærksom på hvad omviseren siger.
- ♥ Vis respekt for museets andre gæster. Tal/råb ikke højt, løb ikke i udstillingen og giv plads så museets gæster kan komme forbi.
- ♥ Pas på værkerne - I skal gennem nogle små rum fyldt med kunst, og det er vigtigt, at man ikke kommer til at puffe/læne sig op ad malerier og udstillede møbler, da dette udløser en alarm.
- ♥ Ingen mad og drikke i udstillingen.
- ♥ Tag gerne fotos af værkerne, bare ikke med blitz.
- ♥ Hav telefoner på lydløs/flytilstand.